

Oikaisuvaatimus 1 toimenpidelupapäätöksestä LP-418-2024-00939 kiinteistölle 418-425-11-258, os. Sipiläntie 15

Yhdyskuntalautakunta 16.09.2025
715/10.03.00/2025

Valmistelijat rakennustarkastaja Jyrki Männistö ja johtava rakennustarkastaja Jenni Rautanen

Asia

Rakennustarkastaja on tehnyt myönteisen toimenpidelupapäätöksen, jonka lupatunnus on LP-418-2024-00939 koskien tietoliikennemaston ja sen laittilan rakentamista asemakaavan mukaiselle ET-alueelle. Hakemus on jätetty vireille sähköiseen asiointipalveluun Lupapisteeseen 3.10.2024, joten luvan käsittelyssä sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslakia.

Kiinteistön 418-425-11-166 omistaja on jättänyt toimenpidelupapäätöksestä oikaisuvaatimuksen 5.8.2025. Oikaisuvaatimus on jätetty muutoksenhakuajaksi.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimukseen on kirjattu seuraavat seikat ja vaateet, joiden perusteella mastoa ei tulisi rakentaa:

1. Kaikki aikaisemmin toimitetut perusteet, jotka on esitetty lupahakemuksen naapureiden kuulemisen yhteydessä. Kuulemisessa viiden naapurikiinteistön omistajat sekä noin 30 Sääksjärven asukasyhdistyksen jäsentä jättivät huomautuksen hankkeesta. Huomautukset sekä hakijan vastine ja rakennusvalvontaviranomaisen toteamukset huomautuksiin ovat kokonaisuudessaan esitetty toimenpidelupapäätöksessä.
2. Maston terveydelliset vaikutukset asukkaisiin naapurikiinteistöllä
3. Oikaisuvaatimuksen tekijä kehottaa käymään kohteella tutustumassa
4. Maston negatiivinen vaikutus naapurikiinteistön arvolle
5. Mastolle johtava huoltotie on riittämätön sekä kohteelle johtava tie osin päällystämätön

Luvan hakijan vastine

Luvan hakija on jättänyt kirjallisen vastineen jätettyihin oikaisuvaatimuksiin. Vastineeseen on kirjattu asioita huomioiden molemmat jätetyt oikaisuvaatimukset.

Alle on poimittu asioita, jotka liittyvät nyt käsiteltävään oikaisuvaatimukseen ja siinä kirjattuihin huomioihin.

"1.1 Oikaisuvaatimuksissa esille tullut asia: maisemallinen vaikutus, vaikutus ympäristöön ja vaikutus naapurin kiinteistön tai alueen käyttöön Pylväs/masto rakennetaan aina siihen sijoitettavien antennien kiinnitysalustaksi eli sen korkeuden ja järeyden määräävät radio- ja teletekniset vaatimukset. Rakennetyypin oikealla valinnalla ja sen oikealla sijoittelulla voidaan ympäristövaikutuksia vähentää. Tässä tapauksessa antennien kiinnitysalustaksi on valittu varsinaisia perinteisiä mastoja huomattavasti matalampi, yksinkertaisempi ja ilman haruksia oleva ns. vapaasti seisova antennipylväs. Antennipylvään korkeus on 48 metriä. Suunnitelmaa- ja sijoitusta on korjattu niin, että suojaetäisyydet kiinteistörajoihin täytyvät Lempäälän kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti. Tukiasema tulee viemään vain noin 100m² kokoisen tilan, kiinteistön 2,076 ha pinta-alasta.

Minimivaatimus antennikorkeuksille on niiden sijoittuminen puuston yläpuolelle ja taajama / maaseutukohteissa yleensä 30–90 m:n korkeudelle maanpinnasta. Näin ollen pylväs erottuu aina korkeutensa vuoksi ympäristöstään. Antennipylvään yläosa tulee näkymään kauemmaksi ympäristöön jonkin verran. Tukiasema varustetaan pienitehoisin B-tyyppin pienitehoisin lentoestevaloin, sekä päivämerkinnöin.

Pylväspaikalla on tällä hetkellä suhteellisen runsas puusto (havupuita). Puustoa ja kasvustoa on suunniteltu jätettävän alueelle mahdollisimman paljon, ja sitä raivataan alueelta vain tarvittavilta osin.

Viheralueen harraste- tai urheilukäyttöön pylväs ei suuresti vaikuta. Antennipylväs/tukiasema ei häiritse ympäristön, teiden ja puistojen käyttöä.

Mastossa alempi 24m - osuus on vapautettu lentoeste-väryksestä, jolloin sitä ei maalata eikä maston alaosa erotu tällöin räikeästi maastosta. DNA Tower Finland Oy voi maalata tämän osuuden RR23 (tummanharmaa) tai RR32 (tummanruskea)- värillä, jolloin masto erottuu entistä vähemmän puuston seasta.

Pylväässä on kiipeilyn estolevy, sekä ”piikkisiili” noin kolmessa metrissä, joka estää siihen nousemisen. Tarvittaessa pylvään ympärille voidaan rakentaa aita, jos paikka olisi riskialtis ilkeältä tai muuhun epäasiallisen käyttöön.

Antennipylvään lähimmät naapureiden asuinrakennukset sijaitsevat pylvään ympäristössä noin 30 m päässä länsisuunnassa. Antennipylvästä ei ole haittaa ympärillä oleville asutuksille.

Antennipylväät suunnitellaan Eurokoodi-normiston mukaan. Normisto huomioi pylvään lujuustekniset näkökohdat sekä mahdollisen jäävaaran. Masto suunnittelija määrittää perustamistavan aina sijoituspaikan mukaan. Asia varmistuu ennen rakennustöiden aloittamista. Normaalin ja hyvän rakennustavan mukaan urakoitsija selvittää ja varmistaa ympäristön sekä siihen vaikuttavat asiat.

Mielestämme antennipylvään rakentaminen ei ole ristiriidassa alueen ympäristön, luonnon, naapureiden ja alueen muun kehittämisen kanssa. Korostamme lisäksi, että lähtökohtana tukiaseman rakentamiselle on parempien ja laadukkaampien matkaviestinpalveluiden tarjoaminen alueen asukkaille, palveluille, yrittäjille, työntekijöille sekä alueen liikenneväylillä liikkujille.

1.3 Tukiasemien toiminta ja sijoittelu

Matkapuhelimen ja tukiaseman välinen tietoliikenne on toteutettu radioaaltojen avulla. Puhelu tai muu informaatio siirtyy matkapuhelimesta radioaaltona lähimpään tukiasemaan ja siitä edelleen kiinteään verkkoon joko suoraan tai mikroaaltolinkin kautta.

Kaupungeissa ja taajamissa suurta aluetta palvelevat niin sanotut makrosolutukiasemat on usein sijoitettu talojen katoille tai ulkoseinille. Harvaan asutuilla seuduilla käytetään enemmän tukiasemamastoja. Samassa paikassa voi olla useamman operaattorin tukiasema-antenneja. Matkaviestinverkossa käytetään myös pienempiä alueita palvelevia tukiasemia muun muassa sisätilakuuluvuuden parantamiseen.

Suomessa on käytössä useita matkaviestintekniikoita, joista varhaisin otettiin käyttöön 1990-luvun alkupuolella. Lisääntyneiden

tiedonsiirtotarpeiden myötä uusia tekniikoita on otettu käyttöön noin kymmenen vuoden välein. Viimeisimpänä käyttöön otettu 5G-verkko saavuttaa jo suurimman osan suomalaisista.

Muun muassa matkaviestinverkkojen taajuuksista ja kuuluvuudesta löytyy tietoa Liikenne- ja viestintävirasto Traficom sivuilta.

1.4 Oikaisuvaatimuksissa esille tullut asia: Huoltotie

Huoltoteliittymä ja huoltotie on suunniteltu niin, että sitä voi käyttää myös alueen muut käyttäjät mm. ulkoilijat. Huoltotielä on liikennettä rakennusaikana yhteensä noin 1 viikon ja rakentamisen jälkeen noin 1-4 kertaa vuodessa, huolto- ja viankorjaustehtävissä. Myös tontti on suunniteltu niin, että ajoneuvot mahtuvat tukiasematontin puolelle, eikä niitä näin ollen pysäköidä Sipiläntien päähän, pois lukien rakentamisaika.

Väestön altistus tukiasemien kentille on vähäistä

Matkaviestinverkkojen säteilyturvallisuuden varmistamiseksi säteilylainsäädännössä on määritelty altistuksen raja-arvot. Ne noudattavat Euroopan unionin neuvoston suositusta, joka on voimassa useimmissa Euroopan maissa. Radiotaajuisten kenttien ainoa tieteellisesti todennettu vaikutus ihmiseen on kudosten lämpeneminen. Rajaksi määrätyn altistuksen ja terveydelle haitallisen kudosten lämpenemisen väliin jää iso turvamarginaali.

Väestön altistuminen tukiasemien radiotaajuisille kentille on tyypillisesti merkittävästi raja-arvoja pienempää. Altistus pienenee nopeasti, kun etäisyys tukiasema-antenniin kasvaa. Väestön altistuksen raja-arvot voivat ylittyä pisimmillään noin kymmenen metrin päässä suurta aluetta palvelevan makrosolutukiaseman antennista. Sivullisilla ei saa olla pääsyä tälle alueelle. Pientä aluetta palvelevissa tukiasemissa lähetysteho on matala, eivätkä raja-arvot välttämättä ylitä edes kosketusetäisyydellä.

Talon katolla tai ulkoseinällä oleva tukiasema ei altista merkittävästi talon asukkaita, koska radioaallot suuntautuvat antennin etupuolelle. Antennista alaspäin, ylöspäin tai taaksepäin kohdistuvat radioaallot ovat selvästi heikommat.

Uuden 5G-matkaviestinverkon käyttöönotto on herättänyt keskustelun säteilyturvallisuudesta. Tämänhetkisen tiedon perusteella 5G-verkon aiheuttamasta altistuksesta ei kuitenkaan tarvitse olla huolissaan. Alla perusteluja näkemyksen tueksi:

- Altistuksen raja-arvot kattavat kaikki 5G-verkon taajuudet.
- 5G-tukiasemien lähetystehot ovat samaa luokkaa kuin aiemmissa matkaviestintekniikoissa.
- 5G-tukiasemat eivät ole lisänneet merkittävästi väestön altistusta.
- Altistus on enimmilläänkin selvästi raja-arvoja pienempää paikoissa, joihin väestöllä on pääsy.

Altistuksen raja-arvot perustuvat parhaaseen tieteelliseen näyttöön. Säteilyturvakeskus STUK (jäljempänä STUK) seuraa raja-arvojen ajantasaisuutta ja alan tutkimustiedon kehitystä. STUK perustaa näkemyksensä ensisijaisesti riippumattomien kansainvälisten asiantuntijaryhmien (mm. WHO, SCHEER, ICNIRP) julkaisemiin kirjallisuuskatsauksiin radiotaajuisten kenttien terveysvaikutuksista. Kyseisissä ryhmissä on monipuolista ja monitieteellistä osaamista, jota terveysvaikutusten arviointiin tarvitaan. Kirjallisuuskatsauksia varten ryhmät ovat käyneet läpi tuhansia tutkimuksia. Tutkimusten arviointiin ne käyttävät ennalta-asetettuja laatukriteerejä.

Osassa tutkimuksia on havaittu biologisia vaikutuksia esimerkiksi soluviljelmissä, mutta näyttöä muista kuin kudosten lämpenemiseen perustuvista terveysvaikutuksista ei ole saatu. Katsausten perusteella Suomessa käytettävät altistuksen raja-arvot ovat ajan tasalla.

Tukiasemien säteilyturvallisuuden valvonta

Vastuu raja-arvojen noudattamisesta on matkaviestinoperaattorilla. Niiden on esimerkiksi selvitettävä väestön altistus radiotaajuisille kentille ennen uuden tukiaseman käyttöönottoa. Altistus ei saa olla raja-arvoja suurempaa paikoissa, joihin väestöllä on pääsy.

STUK seuraa aktiivisesti operaattorien toimintaa. STUK puuttuu tarvittaessa tukiasema-asennuksiin, jos on syytä epäillä, että väestö voisi altistua raja-arvot ylittävälle radiotaajuisille kentille.

STUK on mitannut useiden tukiasemien altistustasoja mm. asunnoissa ja ulkotiloissa. Kaikki mittaustulokset ovat olleet selvästi toimenpidetasoja pienempiä.”

Rakennusvalvontaviranomaisen vastaus oikaisuvaatimukseen

Oikaisuvaatimuksen tekijä viittaa perusteisiin, jotka on esittänyt jo aiemmin lupahakemusta koskevassa huomautuksessaan. Lupahakemuksen vireillä ollessa tehdyn naapurien kuulemisen yhteydessä saapuneet huomautukset on koottu lupapäätökseen, missä on myös hakijan niihin tekemä vastine sekä rakennusvalvontaviranomaisen kommentit. Rakennustarkastajan myöntämä toimenpidelupa tietoliikennemaston sekä laittilan rakentamiseksi sijoittuu asemakaavan (nro 1060) ET-alueelle, joka on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue. Karttatarkastelun perusteella etäisyys mastosta oikaisuvaatimuksen tekijän kiinteistön rajaan on noin 30 metriä ja asuinrakennukseen noin 54 metriä. Myönnetty toimenpidelupa ei ole asemakaavan vastainen ja tyypillisesti ET-alueita on käytetty tietoliikennemastojen ja muuntamoiden sijoituspaikkana. Lempäälän kunnassa on hyvin vähän pelkästään mastoille kaavoitettuja rakennuspaikkoja (EMT; Mastoalue).

Ennen toimenpidelupahakemuksen jättämistä hakija on ollut yhteydessä kunnan kaavoitusviranomaisiin mahdollisen maston paikan valinnan suhteen. Kaavoitusviranomainen (kehittämisarkkitehti) on käynyt hakijan kanssa keskustelua maston sijoittamisen vaihtoehtoista ja on käynyt tutustumassa kohteeseen paikan päällä jo ennen lupahakemuksen jättämistä vireille. Tietoliikennemaston esitetty sijainti on ohjeistuksen mukaisella ET-alueella. Toimenpidelupahakemukselle on luvan valmistelun aikana pyydetty kaavoitusviranomaisen lausunto. Lausunto on kirjattu toimenpidelupapäätöksen lupaehtoihin. Kaavoitusviranomainen (kaavoitusarkkitehti) on lausunut seuraavasti:

”Rakennetaan 48m vapaastiseisova harukseton pylväsmasto, sekä maanalainen perustuslaatta. Maston yhteyteen sijoitetaan elementtirakenteinen laitesuoja A= 10m². Mastolle tehdään huoltotie, sekä tarvittavat liittymäkaapeloinnit. Laitesuojaan sijoitetaan tukiasematekniikkaa. Elenia Oy poistaa sähköliittymän yhteydessä ilmajohdtopylvään ET-alueelta(Tontilta)”

Alueella on voimassa asemakaava nro 1060 vuodelta 1990. Alue on osoitettu asemakaavassa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET) ja se rajautuu Sipiläntien katualueeseen sekä puistoon.

Puiston reunalle rakentaessa on tärkeää säilyttää puiston virkistysarvo. Puustoa tulee kaataa vain tarpeen mukaan, sillä puusto myös maisemoi ja vähentää maston näkyvyyttä ympäristöönsä. Kulku puistoalueelle tulee säilyttää avoimena. Rakennusten ja rakennelmien väritys tulee olla huomiota herättämätön, esim. tumma harmaa.”

Hakija on esittänyt jo lupavaiheen vastineessaan, että matkaviestinverkkojen säteilyturvallisuuden varmistamiseksi säteilylainsäädännössä on määritelty altistuksen raja-arvot. Ne noudattavat Euroopan unionin neuvoston suositusta, joka on voimassa useimmissa Euroopan maissa. Vastuu raja-arvojen noudattamisesta on matkaviestinoperaattorilla. Niiden on esimerkiksi selvitettävä väestön altistus radiotaajuisille kentille ennen uuden tukiaseman käyttöönottoa. Altistus ei saa olla raja-arvoja suurempaa paikoissa, joihin väestöllä on pääsy. STUK seuraa aktiivisesti operaattorien toimintaa. STUK puuttuu tarvittaessa tukiasema-asennuksiin, jos on syytä epäillä, että väestö voisi altistua raja-arvot ylittävälle radiotaajuisille kentille. STUK on mitannut useiden tukiasemien altistustasoja mm. asunnoissa ja ulkotiloissa. Kaikki mittaustulokset ovat olleet selvästi toimenpidetasoja pienempiä. STUK on säteilyturvallisuutta valvova turvallisuusviranomainen.

Maston sijoittuessa ET-alueelle, hanketta ei voida pitää asemakaavan vastaisena. Maankäyttö- ja rakennuslain 138 §:ssä säädetään toimenpideluvan edellytyksistä ja kyseisessä pykälässä on viitattu, että *”Siltä osin kuin on tarpeen toimenpiteen maankäytöllisten ja ympäristöllisten vaikutusten arvioimiseksi toimenpidelupaa ratkaistaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä rakennusluvan edellytyksistä 72, 135, 136 ja 137 §:ssä sekä rakennuskielloista säädetään.”*

135 §:ssä säädetään rakennusluvan edellytyksistä asemakaava-alueella seuraavasti:

Rakennusluvan myöntämisen edellytyksenä asemakaava-alueella on, että:

- 1) rakennushanke on voimassa olevan asemakaavan mukainen;
- 2) rakentaminen täyttää sille 117 §:ssä säädettyt sekä muut tämän lain mukaiset tai sen nojalla asetetut vaatimukset;
- 3) rakennus soveltuu paikalle;
- 4) rakennuspaikalle on käyttökelpoinen pääsytie tai mahdollisuus sellaisen järjestämiseen;
- 5) vedensaanti ja jätevedet voidaan hoitaa tyydyttävästi ja ilman haittaa ympäristölle; sekä
- 6) rakennusta ei sijoiteta tai rakenneta niin, että se tarpeettomasti haittaa naapuria tai vaikeuttaa naapurikiinteistön sopivaa rakentamista.

Toimenpidelupaa myönnettäessä on katsottu, että edellä mainitut ehdot täyttyvät. Kun otetaan huomioon viestitukiaseman etäisyys oikaisuvaatimuksen tekijän omistamaan kiinteistöön ja sillä sijaitsevaan rakennukseen sekä hankkeesta saadut selvitykset ja lausunnot, toimenpidelupapäätöksen ei voida katsoa aiheuttavan tarpeettomasti haittaa oikaisuvaatimuksen tekijän omistamalle kiinteistölle tai vaikeuttavan kiinteistön sopivaa rakentamista. Hankkeen maisemavaikutukset perustuvat voimassa olevan kaavan toteuttamiseen, eikä kaavoitusviranomainen ole nähnyt lausunnossaan estettä hankkeen toteuttamiselle. Lupapäätöksessä on edellytetty, että kaavoituksen lausunnossa annetut ehdot tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamisessa. Lausunnon mukaisesti puustoa tulee kaataa vain tarpeen mukaan, sillä alueella oleva puusto maisemoi ja vähentää maston näkyvyyttä ympäristöönsä. Rakennusten ja rakennelmien väriytyksen tulee olla huomiota herättämätön, esim. tumma harmaa. Naapurikiinteistöiden mahdollista arvon alenemista, ei voida ottaa päätöksen teossa huomioon.

Rakennusvalvonta ei vastaa Sipiläntien kunnosta tai päällystämisestä. Toimenpidelupahakemukselle on valmistelun aikana pyydetty infrapalveluiden lausunto, johon on saatu vastaukseksi: "Rakennushankkeeseen ryhtyvä vastaa huoltotien rakentamisesta ja kunnossapidosta. Ei muita huomioita hankkeesta." Rakennusvalvonta välittää oikaisuvaatimuksessa esitetyn tiedon tien kunnosta ja päällystämisen tarpeesta infrapalveluille tiedoksi.

Ottaen huomioon edellä esitetyt perusteet sekä toimenpidelupapäätökseen sisältyvät perusteet, rakennusvalvontaviranomaisen näkemyksen mukaan, jätetty oikaisuvaatimus tulee hylätä ja rakennustarkastajan päätös pysyttää ennallaan.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maankäyttö- ja rakennuslaki §:t 126, 126 a, 135, 138

Maankäyttö- ja rakennusasetus §: 64

Toimivalta	Kuntalain 134 §:n ja Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 5 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.
Lisätietoja	Johtava rakennustarkastaja Jenni Rautanen, p. 044 421 5065 sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää edellä esitettyyn rakennusvalvontaviranomaisen vastaukseen perustuen hylätä tehdyn oikaisuvaatimuksen ja pysyttää rakennustarkastajan toimenpidelupapäätöksen LP-418-2024-00939 voimassa.
Päätös	
Tiedoksi	Hakija Oikaisuvaatimuksen laatija